

в. Телеграф

13.12.2018 г.

Управителят на НОИ Ивайло Иванов: 65 500 ПЕЧЕЛЯТ ОТ НОВИЯ ТАВАН НА ПЕНСИИТЕ

Ивайло Иванов, управител на НОИ:

- Роден е на 21 февруари 1967 г. в Тетевен
- Завършил е висше икономическо образование в Стопанската академия „Димитър Ценов“ в Свищов с магистърска степен по финанси и кредит
- Има дългогодишен професионален опит и в сферата на застраховането
- В периода 2003 - 2016 г. работи в Агенцията за социално подпомагане
- От юни 2016 г. до септември 2017 г. заема поста зам. - министър на труда

РАЙНА ХАРАЛАМПИЕВА

- Г-н Иванов, защо се запази таванът на пенсиите в бюджета на държавното обществено осигуряване?

- Основополагащите параметри на бюджета на държавното обществено осигуряване вече са факт и времето на дебатите и анализите отмина. Максималният осигурителен доход се вдига от 2600 на 3000 лева, т.нар. таван на пенсиите става 1200 лева от 1 юли 2019 г. и ще важи за всички пенсии, от същата дата индексацията на пенсиите ще бъде с 5,7 процента. Предложението да се запази т.нар. таван на пенсиите както за ново отпуснатите, така и за старите е продиктувано от гледна точка на обстоятелството, че системата на държавното обществено осигуряване все още не е достигнала необходимата зрялост, когато ще бъде в готовност за пълно отпадане на максималния размер на пенсиите. Това ще бъде възможно едва когато пенсиониращите се лица натрупат осигурителен стаж, положен преимуществено в периода след стартирането на пенсионната реформа от 2000 г.

- Колко възрастни ще вземат таван от 1200 лева от юли догодина?

- В момента около 65 500 пенсионери получават пенсия в размер, ограничен на 910 лв. Около 41 500 от тези лица ще получават пенсия в действителен размер, без ограничение в изплащания размер. С ограничен на 1200 лв. изплащан размер ще останат близо 23 700 души. Техните доходи също ще бъдат положително повлияни от увеличението - макар и ограничен на 1200 лв., изплащаният размер на пенсията им ще се увеличи с 290 лв., което е близо 32%.

- А каква част от българите ще са на средна пенсия?

- Средната пенсия е обобщаваща величина за цялата съвкупност на пенсионерите, а не толкова характеристика за доходите на една част от хората, и в този смисъл бройката на тази част не дава особена информация. За 2019 г. очакваме средният размер на пенсията на един пенсионер да нарасне до 386,27 лв. и да отчете номинален ръст от 6,2 на сто спрямо 2018 г. Прогнозите са, че в реално изражение размерът на пенсията ще нарасне с 3,1 на сто.

- С какви проблеми се сблъскват хората, на които им предстои да се пенсионират?

- Лицата, кандидатстващи за пенсия, имат проблеми, свързани с набавянето на документи за придобит осигурителен стаж и осигурителен доход. С направените промени в КСО от 1.1.2019 г. проблемите по отношение на осигурителния доход са преодолени (отпадане на 3 годишния период до 31.12.1996 г. и 3-те години от 1.1.1997 г. до 31.12.1999 г.). Във връзка с осигурителния стаж голяма част от кандидатстващите за пенсия лица имат неточности в попълването на трудовата книжка или липса на издадено удостоверение за осигурителен стаж.

Загубата на документи също е сред най-честите причини за проблеми по повод на пенсионирането на лицата. Всичко това води до липсващ стаж и невъзможност да се докаже изискуемият за пенсия осигурителен стаж. Практиката показва, че най-често пред проблема с липсващ стаж за пенсия се оказват хората, работили преди 1997 г. Причината е, че част от предприятията, от които лицата трябва да получат необходимите документи, вече са закрити. Така кандидат-пенсионерите трябва да издирват правоприемниците на тези фирми, за да докажат, че са работили в съответната фирма. Предприятията се приватизират и препродават, без да се полага грижа за съхранението на разплащателните ведомости. НОИ може да издава необходимите документи за стаж само ако осигурителите без правоприемник са предали за съхранение в НОИ първичната си отчетна документация. При посещения в приемните на териториалните поделения на НОИ тези лица се консултират за наличие на приета документация от съответния осигурител, при който положението от тях осигурителен стаж не е оформен, приключен или вписан. В случаите, когато документацията е предадена за съхранение в НОИ, лицата се информират за възможността НОИ да издаде съответния документ. Като възможност за доказване на осигурителен стаж лицата се информират и че това може да се извърши по съдебен ред. Искът се предявява пред районния съд по постоянен адрес на лицето.

- И тази година няма промяна в схемата за издаване на болничните. Според вас тя действа ли добре?

- Сегашната схема по издаването на болничните листове и изплащането на обезщетения по тях е добре действаща. От 2015 г. данните от издадените болнични листове се подават по електронен път от органите на медицинската експертиза, електронно от 2016 г. е и подаването от осигурителите на данните, свързани с правото на изплащане на парично обезщетение. Така се постигнаха няколко ефекта, от които ще открия съкратените срокове за изплащане на обезщетения, по-малкото грешки при въвеждането на данните от болничните листове, по-ефективния предварителен контрол.

- Какви са разходите за болнични тази година?

За деветмесечието на 2018 г. са изплатени парични обезщетения за временна неработоспособност в размер на 406 938 443 лв., а за същия период на 2017 г. са 381 075 286 лв., което е с 25 863 157 лв. повече спрямо 2017 г., т.е. наблюдава се нарастване на разхода през 2018 г. с 6,8%. Като причини за увеличаването на разходите за обезщетения могат да бъдат посочени увеличеният брой издадени болнични листове, нарасналият брой на осигурените за общо заболяване и майчинство лица, увеличението на минималната работна заплата за страната.

- Работодателите отдавна настояват да отпадне изискването първите три дни да се изплащат от тях?

- Отпадането на изискването първите три работни дни от временната неработоспособност да се изплащат от осигурителя и вместо това да бъдат за сметка на държавното обществено осигуряване ще доведе до значително нарастване на разходите за парични обезщетения. Само за първите девет месеца на годината за този вид обезщетения са изплатени около 406 млн. лв. Почти изцяло разходите за обезщетения за временна неработоспособност се покриват от фонд „Общо заболяване и майчинство,, в който приходите от вноски са по- малко, отколкото са разходите. През 2019 г. планираният дефицит на фонда е около 44 млн. лв., но това е значително намаление на фона на планирания през 2018 г. дефицит от над 105 млн. лв. Едно решение първите три дни от неработоспособността да са за сметка на държавното обществено осигуряване със сигурност ще обърне тази положителна тенденция и може да доведе дори до удвояване на дефицита във фонд „Общо заболяване и майчинство,,.

- Какви нарушения най-често засичате при издаването на болнични листове?

- НОИ и неговите териториални поделения осъществяват непрекъснат предварителен и текущ контрол по експертизата на временната неработоспособност съобразно правомощията си. Сред най-често установяваните пропуски са непознаване и неспазване на действащата нормативна уредба на експертизата на работоспособността от много лекари, разрешаване на временна неработоспособност в случаи на хронични заболявания в ремисия, удължаване на временната неработоспособност без преценка на възможностите за прилагане на трудоустрояване или инвалидизиране.